

Noen gyrorefleksjoner fra sportsfiskerne

Eldar Berli

Generalsekretær NJFF

En gledens dag!

Det er fantastisk å kunne være med på denne friskmeldingsseansen.

Mange års kamp mot den dødelige parasitten kronenes med hell. Elvene i Raumaregionen er igjen friske.

Håpløshet og fortvilelse er snudd til positive forventninger om framtiden.

Det er bare å gratulere!

Det nytter!

Villaksen står ovenfor mange utfordringer. Laksens nomadiske livsløp gjør den særlig utsatt. Til tider kan man miste motet, når summen av alle utfordringene ramses opp, enten de ligger i sjø eller elv.

Da er det særlig godt å se at det nytter å bekjempe truslene. Gyrokampen er nå ved et «turning point». Vi er på offensiven i bekjempelsen. Region etter region friskmeldes, og gyro som trussel mot den norske villaksen har et gledelig fall på Vitenskapelig råd for villaksforvaltning sin årlige «trusselindeks.»

På samme måte som vi gjennom kalking og arbeidet med internasjonale avtaler har klart å redusere trusselen fra sur nedbør, er vi nå på vei mot en lysere framtid for villaksen hva gjelder gyro, i hele landet!

Samarbeid som grunnlag for gyroarbeidet

Det er mye arbeid som ligger bak. Mye arbeid!

Og ikke minst er det mye godt samarbeid som ligger til grunn for det gode resultatet.

Forskning, forvaltning, rettighetshavere og brukergruppene har dratt i samme retning. Selvsagt har det vært konflikter og usikkerhet underveis. Det har vært noen sverdslag og debatter. Det skulle bare mangle.

Noen mista kanskje troen underveis, andre fikk den styrket. Men det faktum at man har blitt enige om, eller i det minste akseptert, den nasjonale bekjempelsesplanen mot gyro, og stilt opp i fellesskap når det trengs, det har vært en forutsetning for at vi står her i dag.

Elva som samarbeidsarena

En levende lakseelv er altså et samarbeidsprosjekt. Ikke bare i oppbyggingen etter et angrep av gyro, men kanskje enda mer etter friskmelding. Elvas potensiale skal utløses til beste for hele lokalsamfunnet. Når du ser laksen springer i fossen skal de være et symbol på den livskraften som hele bygda har. Det er liv og det er håp!

Rettighetshavere og sportsfiskere, kommunen og den øvrige offentlige forvaltningen må dra i samme ende av tauet. Elva og fisket må forvaltes planmessig og på et godt faglig grunnlag. Gytebestandsmålet skal ivaretas, og det skal høstes av et overskudd i livskraftige bestander.

Et bredt engasjement i elva er den beste garanti for et vellykket resultat.

Allmenn tilgjengelighet er viktig

For NJFF har det vært viktig å nedfelle noen prinsipper rundt forvaltningen av behandlede vassdrag, enten det er kalkingsvassdragene sør i landet, eller gyrobehandlede vassdrag.

«Der storsamfunnet investerer i restaurering av vassdrag, der skal samfunnet høste i andre enden i form av en god allmenn tilgang til fisket».

Dette prinsippet har vi fått med oss et flertall på Stortinget i. Det er nedfelt i Lakse- og innlandsfiskeloven. Allmennheten skal være sikret en adgang til minst 50% i vassdrag der det offentlige har gått inn med betydelige tiltaksmidler. En slik forvaltning sikrer lokalt engasjement for elva, forståelse for en betydelig offentlig pengebruk på bekjemping av gyro, og det er i tråd med våre tradisjoner for en bred og folkelig utnyttelse av våre naturressurser.

Utfordringer utenfor elva

Så er det slik at laksen, og sjørreten som vi heller ikke skal glemme, har sine utfordringer utenfor elva også. I sjøfasen utsettes laksen for mange trusler.

Vitenskapelig råd for villaksforvaltning peker særlig på de menneskeskapte utfordringene fra oppdrettsindustrien: lakselus, genetisk innblanding av rømt i oppdrettsfisk og i seneste rapporten nevnes også infeksjoner knyttet til fiskeoppdrett.

Nasjonalt laksevasdrag i en nasjonal laksefjord

Romsdalsfjorden er en nasjonal laksefjord, og Rauma er et nasjonalt laksevasdrag.

«Laksen i disse elvene og fjordene skal forvaltes slik at naturens mangfold og produktivitet bevares, og faktorer som truer laksen skal identifiseres og fjernes. Der dette ikke er mulig, skal trusselfaktorenes virkning på laksebestandenes produksjon, størrelse og sammensetning motvirkes eller oppheves gjennom tiltak.

I laksefjordene skal det ikke etableres ytterligere matfiskoppdrett for laksefisk, og eksisterende virksomhet vil bli underlagt strengere krav til rømmingssikring og strengere krav til kontroll av lakselus og annen sykdom.»
(Fra Miljødirektoratets hjemmesider)

Det må i lys av dette være lov å stille særlig strenge krav til oppdrettsvirksomhet i Romsdalsfjorden og dens nærhet, av hensyn til oppbygging av livskraftige laksestammer i regionen.

Elvestuen må enda sterkere på banen

Tidligere i høst, i forbindelse med at forslaget til statsbudsjett for 2020 ble framlagt, sendte vi i NJFF ut en pressemelding. Der ba vi Klima- og energiminister Ola Elvestuen komme sterkere på banen for de ville laksefiskene. Bakgrunnen var blant annet de rapporter som nylig var sluppet, både tilstandsrapporten fra vitenskapelig råd for villaks, men også den siste luserapporten fra Havforskningsinstituttet, som dessverre tegner et ganske så dystert bilde for laksen på store deler av Vestlandet.

Vårt poeng var ikke å svartmale Elvestuen. Han opplever vi som genuint opptatt av villaksen, og det er faktisk slik at miljøforvaltningen innenfor sitt ansvarsområde har bidratt med mye for å ivareta laksen og motarbeide de trusler den står ovenfor. Innføring av gytebestandsmål, kalkingsvirksomheten, regulering av fisket og gyroinnstasen er alle gode eksempler på dette.

Men som en del av et regjeringskollegium har han et ansvar for å holde trykket oppe, på vegne av villaksen, mot andre departement som sitter på virkemiddelapparatet for å minimalisere en del av de andre truslene laksen sliter med.

Kanskje vi skal kreve Elvestuen som Fiskeriminister?

**JAKT- OG FISKEGLEDE TIL ALLE
- FOR ALLTID**

